Každý režisér pracuje s vlastními životními zkušenostmi. Třeba z milostných scén v jeho filmu poznáte, jak on sám je citlivý.

ZBYTEK ŽIVOTA si nedám zkazit

Zarámované fotografie na zdi jsou důkazem, kolik známých osobností našich i zahraničních prošlo životem Fero Feniče.

FERO FENIČ toho stíhá hodně. Je filmovým a televizním režisérem, scénáristou, producentem, filmovým organizátorem a podnikatelem, prezidentem známého filmového festivalu Febiofest. A tím to nekončí...

Je i zakladatelem filmové a televizní společnosti FEBIO (FEničův BIograf), a autorem známých televizních projektů jako jsou například GEN, Genus, Česká soda, Cestománie, OKO a další. Působil také jako pedagog na pražské FAMU. Fero Fenič rád hodně mluví. Má ale o čem, a tak se vyplatí ho poslouchat. Je člověkem mimořádně všestranných zájmů. Miluje film, knihy, hudbu, divadlo, architekturu, výtvarné umění, cestování, přírodu i lidi.

Váš cyklus dokumentů GEN – Galerie Elity Národa – se vrátil po 24 letech na obrazovky. Proč teď?

Na začátku jsme spláceli dluh žijícím osobnostem, o kterých český národ tehdy věděl jen velmi málo Postupně vzniklo celkem 281 dílů o 284 českých osobnostech. K pokračování mě, kromě zájmu ČT, vedl i současný stav, kdy bulvární témata vytlačují skutečně inspirativní osobnosti. Chci ukazovat divákům pozitivní příklady a zlepšovat tak náladu ve společnosti.

Víte, že slovo ELITA v názvu cyklu některým lidem vadí?

Vím. Češi tenhle výraz nemají rádi. Ale svou elitu potřebují, bez ní se země nevyvíjí. GEN ukazuje úspěch v českých podmínkách a věřím. První díly měly před lety sledovanost až 4,5 milionu. Doba se změnila, přesto teď úvodní díl s Hanou Zagorovou sledovalo přes milion diváků. Takže to vypadá, že o GEN zájem je a mohl by se stát na ČT takovou každonedělní večerní dávkou optimismu, pilulkou českého štěstí…

Nové díly jsou třeba o Zagorové, Herzigové, Sáblíkové...O kom ještě?

Například o kardinálu Dominiku Dukovi, Jiřím Bartoškovi nebo Šimonu Pánkovi z Člověka v tísni. Připraveno je 50 nových dílů, ale máme předvýběr asi tří stovek jmen. Byl bych rád, kdyby se v této sérii podařilo zachytit aspoň sto osobností.

Zajímavá jsou i jména režisérů jednotlivých dílů...

Kromě pár výjimek dělal každý díl jiný režisér, takže je to současně i galerie českého uměleckého potenciálu. Objevují se jména jako Jan Hřebejk, Petr Zelenka, Jiří Strach, Jiří Mádl a další.

Každý díl trvá jen čtrnáct minut, není to málo?

Tento formát ověřil čas. Dospěl jsem k němu intuitivně. Chtěl jsem oslovit i ty, kteří tento žánr nevyhledávají. Je to tak na příjemné vypití šálku kávy. GEN je esence, jakýsi inspiromat.

Celkový počet dílů chcete dotáhnout na 500. Bude některý i o vás?

Pětistovka by se mi líbila, ale nevím, jestli se to podaří. Nemyslím si, že já bych splňoval stanovená kritéria na zařazení mezi osobnosti GEN. Navíc by ani nebylo správné být ve svém vlastním seriálu. Styděl bych se.

V díle o Zagorové jste se vrátil k režírování po 15 letech. Kde jsou vaše počátky této profese?

Vyrůstal jsem na východním Slovensku. Do naší malé vesnice přišel osvícený farář, vášnivý kinoamatér a cestovatel. Každou neděli odpoledne nám vyprávěl a promítal různé filmy, třeba s Chaplinem. Tam se vzala moje láska k filmům i záliba v cestování. Už jsem navštívil víc než sto zemí.

Který film z vašeho mládí, vás nejvíc zaujal?

Miloval jsem němé chaplinovky, nejvíc mě tehdy dojal Kid. Někdy v patnácti jsem viděl Formanovy Lásky jedné plavovlásky a velmi mě zasáhly. Nikdy mě neoslovovala klasika a velká dramatická díla. Ale s filmem z reálného prostředí jsem se dokázal ztotožnit. O to stejné jsem se pak snažil ve svých filmech. Proto jsem víc inklinoval k dokumentu.

Takže každý režisér dává ve filmu kousek sebe?

Každý tvůrce pracuje se životními zkušenostmi. Podle filmu poznáte, jaký režisér je, z milostných scén třeba i to, jak on sám je citlivý.

Váš scénář k filmu Česká komedie byl před 13 lety oceněn v Českém lvu. Natočíte ho někdy?

Často se k tomu vracím v myšlenkách, ale prakticky si to neumím představit. Byl by to nákladný film. Scénář vypráví příběh v toku asi 40 let. To je náročné zachytit. Takže jednoduše řečeno, je to o penězích.

Narodil jste se na Slovensku, dlouho žijete v Praze. Kým jste víc Čechem nebo Slovákem?

Většinu svého života jsem prožil v Československu, takže jsem obojím. Kořeny mám slovenské, byl jsem tam do svých jednadvaceti. V Praze žiju už od roku 1972. I když jsem český občan, dodnes neumím pořádně ř, a slovensky už také nemluvím bezchybně.

Znáte prapůvod svého příjmení Fenič?

No, je zvláštní. Nikdy jsem žádného jiného Feniče mimo naši rodinu nepotkal. Nabízí se odvození od Féničanů. Prešov býval významnou křižovatkou cest. Féničané jako obchodníci křižovali i po našem území. Možná tu opravdu kdysi dávno jakýsi Feničan zabloudil do náruče nějaké Slovenky...

Jste narozený na rozhraní Ryb a Berana. Ve kterém znamení se poznáváte víc?

Prolínají se ve mně obě. V něčem jsem beran, dokážu jít za svým. Jsem ale také citlivý a empatický. Lidé se mi často svěřují. Vyslechl jsem už tolik příběhů, které by neřekli nikomu jinému.

Vázy oslavíte narozeniny s dvěma šestkami. Máte nárok na odpočinek...

Mně ubíjí víc nicnedělání, než když mám hodně práce. Dokud člověk pracuje, tak žije. Stále se něčím zabývám, ale vždy střídám práci s odpočinkem. Poslední léta čerpám energii ve Španělsku. V Evropě se nejdelšího věku dožívají právě tam. Je to jejich stylem života. Ve volnějším rytmu, ale aktivně. Nežijí tam v samotě, rodiny drží pohromadě, užívají si života v každém věku. My jsme ve větším stresu, napětí, v rodinách se ztrácejí přirozené vazby.

V čem jste se od Španělů poučil nejvíc?

Nevím, kolik života mi ještě zbývá, a tak si říkám, že už nemám čas být naštvaný, znechucený a jen na všechno nadávat. Nenechám si ten zbývající čas ničím a nikým znechutit. Jsem optimista. Těším se z každého dne.

Jaký tuzemský film byste mi doporučil vidět?

Z nejnovější české tvorby se mi líbil seriál Pustina. Se zájmem sleduji také každý film Honzy Hřebejka. Je to nejpracovitější český režisér s nejstabilnějšími výsledky. Skromný, přitom opravdu velmi talentovaný. Je stejně jako osobnosti v GENu důkazem, že když člověk opravdu něco chce, tak to dokáže. Já sám se tím také celý svůj život řídím. ■

Stanislava Stiborová

5× o Ferovi

- Narodil se 20. března 1951 v Nižnej Šebastovej, vísce u Prešova na východním Slovensku, jako nejmladší z pěti dětí.
- Občanským jménem je František. Zjistil, že řada Čechů už dneska neví, že Fero je ve slovenštině domáckou podobou jeho jména.
- Jako režisér dosud natočil na 40 nejrůznějších filmových děl.
- V roce 1984 natočil na Barrandově svůj první autorský celovečerní hraný, v té době „zakázaný“, film Džusový román.
- Stopa v písku v legendární znělce, která zahajuje každý díl GENi, patří právě jemu.

▲ Fero Fenič se nejraději dívá na svět a lidi kolem sebe přes objetiv kamery.

▶ Celovečerní hraný debut Fero Feniče Džusový román byl do distribuce uveden v roce 1989 - kvůli zákazu až pět let po svém vzniku.

◀ O Haně Zagorové existuje dlouhá řada dokumentů. Přesto ji Fero Fenič představil v GENu jinak.

Foto: newfoto, profimedia.cz, Studio DVA/J. Chochole